

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 18

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 11 ianuarie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 750 din 4 noiembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271 ¹ și art. 271 ² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii	2-7
Decizia nr. 754 din 5 noiembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, ale anexelor nr. 2 și 3b la lege, precum și a Legii nr. 63/2011 în ansamblul său	7-11
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
26/2015. — Normă privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii facultative	12-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 750

din 4 noiembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ionița Cochințu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, excepție ridicată de Asocieria S.C. Azvi — S.A. — S.C. Polystart Impex — S.R.L., prin lider asociere S.C. Azvi — S.A., cu sediul în Sevilla, Spania, în Dosarul nr. 28/2/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și de OTF Fővállalkozó ZRT, cu sediul în Budapesta, Ungaria, în Dosarul nr. 760/57/2014 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 320D/2015 și nr. 357D/2015.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 8 octombrie 2015, în prezența părți prezente și a reprezentantului Ministerului Public, procuror Lorena Veisa, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus conexarea Dosarului nr. 357D/2015 la Dosarul nr. 320D/2015, iar, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 13, 27 octombrie 2015 și 4 noiembrie 2015, dată la care este pronunțată prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

3. Prin Decizia civilă nr. 594 din 30 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 28/2/2015, și prin Decizia civilă nr. 8.491 din 17 decembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 760/57/2014, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, excepție ridicată de Asocieria S.C. Azvi — S.A. — S.C. Polystart**

Impex — S.R.L., prin lider asociere S.C. Azvi — S.A. cu sediul în Sevilla, Spania, și de OTF Fővállalkozó ZRT, cu sediul în Budapesta, Ungaria, în cauze întemeiate pe dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarele acesteia susțin, în esență, că prevederile art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, astfel cum au fost introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2014, sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 21 alin. (1), (2) și (4), art. 135 alin. (1) și (2) lit. a) și art. 148 alin. (2) și (4). În acest sens arată că, potrivit art. 21 alin. (4) din Constituție, jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite, or prevederile care stabilesc în sarcina contestatorului obligativitatea instituirii unei garanții de bună conduită pentru întreaga perioadă cuprinsă între data depunerii contestației/cererii/plângerii și data rămânerii definitive a deciziei Consiliului/hotărârii instanței de judecată de soluționare a acesteia, garanție ce va fi reținută de autoritatea contractantă în situația în care contestația va fi respinsă, încalcă prevederile legii fundamentale întrucât au eliminat gratuitatea jurisdicțiilor administrative. În acest context menționează jurisprudența Curții Constituționale referitoare la caracterul facultativ și gratuit al jurisdicțiilor speciale administrative.

5. Totodată, având în vedere dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 cu privire la obligația contestatorului de a constitui garanția de bună conduită pentru perioada cuprinsă între data depunerii contestației/cererii/plângerii și data rămânerii definitive a deciziei Consiliului sau a hotărârii instanței judecătorești, consideră că accesul liber la justiție este îngrădit, întrucât introducerea plângerii la instanța competentă este condiționată de existența și valabilitatea acestei garanții. În cazul taxelor judiciare de timbru, cuantumul acestora este stabilit în funcție de costurile judiciare pe care le presupune buna funcționare a justiției, existând posibilitatea scutirii, reducerii sau eşalonării ori a asistenței juridice gratuite, fiind reglemente astfel încât să nu constituie o ingerință în dreptul de acces liber la justiție. Or, în cazul garanției de bună conduită, deși nu reprezintă o taxă judiciară de timbru, un operator economic de bună-credință, care nu dispune de fonduri suficiente pentru constituirea acestei garanții, este privat de dreptul de a se adresa justiției în vederea analizării legalității și temeiniciei actelor emise de autoritatea contractantă.

6. De asemenea, susține că prevederile criticate sunt contrare principiului economiei de piață bazate pe libera inițiativă și concurență, ca urmare a imixtiunii statului, întrucât regiile autonome sau societățile/companiile naționale, care au calitatea de autorități contractante, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006, beneficiază de surse de venituri care nu provin din desfășurarea unei activități în condiții de liberă concurență, fiind rezultatul reglementării unui prezumat caracter abuziv al exercitării dreptului de liber acces la justiție.

7. Având în vedere dispozițiile constituționale ale art. 148 alin. (2) și (4), referitoare la integrarea în Uniunea Europeană și la obligațiile rezultate din actul aderării, precum și Directiva 89/665/CEE privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări care impune necesitatea existenței unor căi de atac eficiente în materia achizițiilor publice, menționează că, în situația în care constituirea garanției de bună conduită reprezintă o veritabilă condiție de admisibilitate a contestației/plângerii unui operator economic, în mod neechivoc, prevederile criticate sunt contrare reglementărilor europene menționate. De asemenea, susține că prin instituirea acestei garanții de bună conduită sunt încălcate și principiile pieței comune, cu referire la cele care impun transparența și nediscriminarea în materia achizițiilor publice, decurgând din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și prevăzute expres în Directiva 2004/18/CE privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, întrucât, pe de o parte, se creează condițiile pentru restricționarea accesului unui agent economic la mijloacele și căile de apărare împotriva unei decizii adoptate în mod nelegal și netemeinic de o autoritate contractantă, iar, pe de altă parte, se creează, în mod artificial, o sursă de venit în beneficiul autorității contractante care acționează identic unui agent economic.

8. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** opinează în sensul că prevederile criticate, astfel cum au fost introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2014, încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21, deoarece, atât prin quantum, cât și prin configurarea sa juridică, garanția de bună conduită este de natură a impieta grav asupra dreptului operatorilor economici la un remediu efectiv împotriva actelor autorităților contractante. De asemenea, arată că legiuitorul nu definește noțiunea de „comportament necorespunzător”, iar din textul art. 271² alin. (1) reiese că premisa reținerii garanției nu este, în realitate, formularea unei contestații abuzive, eventual coroborată cu producerea vreunui prejudiciu, și nici măcar a unei contestații vădit nefondate, ci pur și simplu formularea unei contestații care, în cele din urmă, se vădește a fi nefondată. Or, în aceste condiții, garanția de bună conduită constituie, de fapt, o sancțiune aplicată operatorilor/ofertanților pentru formularea unor contestații/cereri/plângeri neîntemeiate, nicidecum o garanție, aducând atingere accesului efectiv la o cale de atac împotriva actelor autorității contractante, precum și caracterului gratuit al jurisdicțiilor administrative.

9. **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția contencios administrativ și fiscal** opinează în sensul că prevederile art. 271¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 sunt constituționale, sens în care arată că instituirea unei obligații de plată a garanției de bună conduită a avut ca scop, așa cum prevede textul de lege, protejarea autorității contractante de riscul unui eventual comportament necorespunzător, astfel aceasta nu poate fi calificată ca o modalitate de a împiedica accesul liber la justiție. Este de principiu că impunerea prin lege a unor exigențe cum ar fi instituirea unor termene sau plata unor taxe pentru valorificarea de către titular a dreptului său subiectiv, chiar dacă constituie îngrădiri ale accesului liber la justiție, are o solidă și indiscutabilă justificare prin prisma finalității urmărite. În ceea ce privește constituționalitatea prevederilor art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, susține că acestea contravin principiilor constituționale invocate, sens în care arată că legiuitorul trebuie să manifeste preocupare cu privire la

exigențele instituite, astfel încât acestea să fie îndeajuns de rezonabile încât să nu antreneze, în considerarea prevenirii unor eventuale abuzuri, o restrângere excesivă a exercițiului dreptului. Drept urmare, deși rațiunile în considerarea cărora legiuitorul a instituit exigența plății unei garanții de bună conduită, constând în preocuparea de a restrânge posibilitatea exercitării cu rea-credință a contestației/plângerii, în scop exclusiv dilatoriu, nu pot fi minimalizate și, cu atât mai puțin, negate, instituirea obligativității autorității contractante de a reține cauțiunea în situația respingerii plângerii este excesivă și, prin aceasta, se îngrădește în mod nepermis exercitarea drepturilor consacrate constituțional. În acest context, opinează în sensul admiterii excepției de neconstituționalitate în ceea ce privește dispozițiile art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006.

10. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, susținerile părții prezente, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 15 mai 2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 20 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 au fost introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 30 iunie 2014, și au următorul cuprins:

— Art. 271¹: „(1) În scopul de a proteja autoritatea contractantă de riscul unui eventual comportament necorespunzător, contestatorul are obligația de a constitui garanția de bună conduită pentru întreaga perioadă cuprinsă între data depunerii contestației/cererii/plângerii și data rămânării definitive a deciziei Consiliului/hotărârii instanței de judecată de soluționare a acesteia.

(2) Contestația/Cererea/Plângerea va fi respinsă în cazul în care contestatorul nu prezintă dovada constituirii garanției prevăzute la alin. (1).

(3) Garanția de bună conduită se constituie prin virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis în condițiile legii de o societate bancară ori de o societate de asigurări și se depune în original la sediul autorității contractante și în copie la Consiliu sau la instanța de judecată, odată cu depunerea contestației/cererii/plângerii.

(4) *Cuantumul garanției de bună conduită se stabilește prin raportare la valoarea estimată a contractului ce urmează a fi atribuit, astfel:*

a) *1% din valoarea estimată, dacă aceasta este mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 55 alin. (2) lit. a) și b);*

b) *1% din valoarea estimată, dacă aceasta este mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 55 alin. (2) lit. c), dar nu mai mult decât echivalentul în lei a 10.000 euro, la cursul BNR de la data constituirii garanției;*

c) *1% din valoarea estimată, dacă aceasta este egală sau mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 55 alin. (2) lit. a) și b), dar nu mai mult decât echivalentul în lei a 25.000 euro, la cursul BNR de la data constituirii garanției;*

d) *1% din valoarea estimată, dacă aceasta este egală sau mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 55 alin. (2) lit. c), dar nu mai mult decât echivalentul în lei a 100.000 euro, la cursul BNR de la data constituirii garanției.*

(5) *Garanția de bună conduită trebuie să aibă o perioadă de valabilitate de cel puțin 90 de zile, să fie irevocabilă și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă.*

(6) *În cazul în care, în ultima zi de valabilitate a garanției de bună conduită, decizia Consiliului sau hotărârea instanței de judecată nu este rămasă definitivă, iar contestatorul nu a prelungit valabilitatea garanției de bună conduită în aceleași condiții de la alin. (1)—(5), autoritatea contractantă va reține garanția de bună conduită. Prevederile art. 271² alin. (3)—(5) se aplică în mod corespunzător.*

(7) *Prevederile alin. (1)—(6) se aplică în mod corespunzător și în situația în care plângerea împotriva deciziei Consiliului este formulată de o altă persoană decât autoritatea contractantă sau contestator, conform art. 281.”*

— Art. 271²: „(1) *În cazul în care contestația este respinsă de către Consiliu sau de către instanța de judecată, atunci când contestatorul se adresează direct instanței, autoritatea contractantă are obligația de a reține garanția de bună conduită de la momentul rămânerii definitive a deciziei Consiliului/hotărârii instanței de judecată. Reținerea se aplică pentru loturile la care contestația a fost respinsă.*

(2) *Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul în care contestatorul renunță la contestație/cerere/plângere.*

(3) *Măsura prevăzută la alin. (1) nu va fi aplicată în cazul în care Consiliul/instanța de judecată respinge contestația ca rămasă fără obiect sau în cazul în care s-a renunțat la contestație/cerere/plângere, ca urmare a adoptării de către autoritatea contractantă a măsurilor de remediere necesare, în condițiile art. 256³ alin. (1).*

(4) *În situația în care Consiliul admite contestația, respectiv instanța competentă admite plângerea formulată împotriva deciziei Consiliului de respingere a contestației, autoritatea contractantă are obligația de a restitui contestatorului garanția de bună conduită, în cel mult 5 zile de la momentul rămânerii definitive a deciziei/hotărârii.*

(5) *În situația în care contestatorul se adresează direct instanței de judecată și aceasta admite cererea introdusă, prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător.*

(6) *Sumele încasate de autoritatea contractantă din executarea garanției de bună conduită reprezintă venituri ale autorității contractante.”*

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1), (2) și (4) referitoare la accesul liber la justiție și la caracterul facultativ și gratuit al jurisdicțiilor speciale administrative, art. 135 alin. (1) și (2) lit. a) privind libertatea comerțului, protecția

concretenței loiale și crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție și art. 148 alin. (2) și (4) cu privire la integrarea în Uniunea Europeană, precum și la obligațiile rezultate din actul aderării.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, sens în care este Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 19 martie 2015. Astfel, în ceea ce privește critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 271¹ și art. 271² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 în raport de dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (1), (2) și (4) din Constituție, prin decizia menționată, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 271¹ și ale art. 271² alin. (3)—(6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii sunt constituționale în raport cu criticile formulate. De asemenea, prin această decizie Curtea a constatat că dispozițiile art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii sunt neconstituționale.

16. Cu acel prilej, Curtea a reținut că, dacă prin dispozițiile art. 271¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 s-a instituit, în sarcina contestatorului, obligația depunerii unei garanții de bună conduită „*în scopul de a proteja autoritatea contractantă de riscul unui eventual comportament necorespunzător*” și care nu contravin prevederilor constituționale privind accesul liber la justiție (astfel cum s-a reținut la paragrafele 34—37 din decizia menționată), dispozițiile art. 271² alin. (1) și (2) nu mai respectă scopul pentru care garanția de bună conduită a fost instituită, întrucât în cazul respingerii contestației de către Consiliu sau de către instanța de judecată autoritatea contractantă are obligația de a reține, *ope legis*, garanția de bună conduită. Din analiza prevederilor legale criticate, Curtea a observat că, respingând contestația, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor sau instanța judecătorească nu are competența legală de a dispune prin decizie/hotărâre cu privire la soarta garanției de bună conduită constituită în favoarea autorității contractante. Reținerea sumelor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 de către autoritatea contractantă operează *de drept*, în temeiul art. 271² alin. (1) și (2), ca urmare a respingerii contestației.

17. Așadar, rezultă că, indiferent de conduita procesuală a contestatorului, acesta este sancționat cu pierderea garanției depuse potrivit legii. Prin reținerea necondiționată a garanției de bună conduită, legiuitorul ignoră prezumția bunei-credințe în exercitarea drepturilor procedurale aplicabile în materie civilă, cât și în domeniul dreptului administrativ, prezumând automat reaua-credință și comportamentul necorespunzător ale contestatorului a cărui contestație este respinsă. Astfel, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 instituie o veritabilă sancțiune aplicabilă persoanei care, în apărarea intereselor legitime, atacă actul autorității contractante la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor sau la instanța judecătorească, fără ca vreo autoritate îndrituită în acest sens să stabilească caracterul abuziv al unei astfel de contestații/cereri/plângeri. Răsturnarea prezumției de bună-credință, prevăzută ca atare de dispozițiile art. 57 din Legea fundamentală, nu poate fi realizată decât prin probarea relei-credințe față de circumstanțele de fapt ale cauzei, și nu prin faptul că persoana și-a exercitat anumite drepturi și libertăți

fundamentale. În ceea ce privește drepturile procesuale, buna-credință a fost transpusă la nivel infraconstituțional prin art. 12 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, potrivit căruia drepturile procesuale trebuie exercitate cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege, astfel că instanța de judecată și, după caz, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor trebuie să țină seama de modul concret în care a avut loc o asemenea exercitare a drepturilor procesuale pentru a răsturna prezumția inițială. Așadar, Curtea nu a contestat că o prezumție poate fi răsturnată, ci subliniază faptul că o atare operațiune juridică trebuie să se circumscrie unor elemente de fapt, adecvate, obiective și cuantificabile, pentru a duce la finalitatea urmărită, astfel încât nu orice circumstanță a cauzei să ducă la răsturnarea prezumției de bună-credință. Astfel, cum în cazul admiterii contestației/plângerii/cererii autoritatea contractantă are obligația de a restitui contestatorului garanția de bună conduită, potrivit art. 271² alin. (4) și (5), și în cazul respingerii contestației/plângerii/cererii garanția trebuie restituită dacă nu s-a reținut un comportament necorespunzător al contestatarului.

18. Având în vedere cele expuse, Curtea a constatat că dispozițiile art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, care prevăd reținerea necondiționată a garanției de bună conduită în cazul respingerii contestației/cererii/plângerii, sunt neconstituționale, întrucât este îngădit accesul liber la justiție — art. 21 alin. (1) din Constituție, prin descurajarea contestatorului de a formula o contestație/cerere/plângere, considerându-se *de plano* că orice respingere se convertește într-o sancțiune pentru un comportament necorespunzător.

19. Astfel, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căroră „Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”, și reținând că acest caz de inadmisibilitate a excepției de neconstituționalitate a intervenit între momentul sesizării Curții Constituționale și momentul pronunțării instanței de contencios constituțional asupra excepției de neconstituționalitate, Curtea o va respinge ca devenită inadmisibilă.

20. Curtea observă că, în prezenta cauză, autoarele excepției de neconstituționalitate au făcut dovada că au transmis către Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor și către autoritatea contractantă atât contestația, cât și dovada constituirii garanției de bună conduită. Față de această împrejurare, analizând prevederile art. 271² alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, în partea referitoare la condiționarea perioadei de valabilitate, coroborată cu aspectele privind plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă, Curtea observă că aceste dispoziții legale sunt aplicabile *ope legis* în cauza dedusă judecătii. În acest context, Curtea constată că aplicarea de drept a acestor prevederi, fără ca vreo autoritate îndrituită în acest sens să stabilească caracterul abuziv al unei astfel de contestații/cereri/plângeri, respectiv fără să se fi reținut un comportament necorespunzător al contestatarului, lipsește de eficiență Decizia Curții Constituționale nr. 5 din 15 ianuarie 2015. În consecință, Curtea va admite excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 271¹ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune și va constata că sintagma „și să

prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” este neconstituțională, aspectele reținute în considerentele Deciziei nr. 5 din 15 ianuarie 2015 fiind incidente *mutatis mutandis* și în ceea ce privește aceste dispoziții legale.

21. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, Curtea constată că instanțele de judecată au soluționat cauzele în mod definitiv chiar prin actul de sesizare a Curții Constituționale, fără să fie pusă în discuție necesitatea prelungirii valabilității garanției de bună conduită. În consecință, excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, textele legale criticate neavând legătură cu soluționarea cauzei.

22. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (1)—(4) și (7) și ale art. 271² alin. (3)—(6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, în raport de dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (1), (2) și (4) din Constituție, Curtea constată că față de jurisprudența sa în materie, aceasta este neîntemeiată, sens în care este Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, paragrafele 31—36.

23. Prin urmare, în ceea ce privește gratuitatea jurisdicțiilor administrative raportat la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006, analizând dispozițiile ce reglementează procedura soluționării contestațiilor în fața Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, Curtea a constatat că nu există nicio normă care să ateste existența vreunei taxe sau cauțiuni care să se facă venit la bugetul de stat sau la bugetul autorității administrativ-jurisdicționale. Curtea a reținut că gratuitatea consacrată de norma constituțională cuprinsă în art. 21 alin. (4) semnifică lipsa oricărei contraprestații pecuniare din partea persoanei care, alegând calea contenciosului administrativ-jurisdicțional, beneficiază gratuit de serviciul prestat de autoritatea administrativ-jurisdicțională (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 282 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 11 mai 2012). Având în vedere dispozițiile art. 271² alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, potrivit căroră „Sumele încasate de autoritatea contractantă din executarea garanției de bună conduită reprezintă venituri ale autorității contractante”, Curtea a reținut că soluția legislativă criticată respectă cerința constituțională referitoare la caracterul neoneror al procedurii administrativ-jurisdicționale, întrucât sumele reprezentând garanția de bună conduită se fac venit la autoritatea contractantă, fără a constitui o taxă pentru administrarea justiției sau prestarea unor servicii de către aceasta sau, după caz, de către Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor.

24. Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 nu fixează imperativ urmarea căii de atac administrativ-jurisdicționale, ci o prevăd ca facultate de care beneficiază persoana care se consideră vătămată. De altfel, rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut această cale a fost aceea de a institui o modalitate eficientă de prevenire și limitare a abuzului de drept, având în vedere faptul că soluționarea contestațiilor în materia achizițiilor publice este necesar să se desfășoare și să se judece după o procedură caracterizată prin celeritate. Existența acestei căi nu împiedică respectiva persoană să apeleze direct la calea de atac judiciară, în măsura în care apreciază că aceasta îi servește mai bine interesele. Nicio dispoziție din cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 nu prevede că actele autorităților contractante pot fi atacate numai la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, astfel cum nicio dispoziție din același act normativ nu împiedică persoana să se adreseze instanțelor de judecată. Neexistând stabilită o interdicție în

privința sesizării directe a instanțelor de judecată, persoanele pot recurge la această sesizare (Decizia nr. 284 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 344 din 21 mai 2012).

25. Referitor la critica de neconstituționalitate raportată la dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (1) și (2), Curtea a reținut că liberul acces la justiție semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime au fost încălcate, iar nu faptul că acest acces nu poate fi supus niciunei condiționări; competența de a stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești revenindu-i legiuitorului, prevederile criticate fiind o aplicare a dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 126 alin. (2), potrivit cărora „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”.

26. În acest context, Curtea a reținut faptul că, astfel cum reiese din preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2014 [care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006], legiuitorul delegat, având în vedere necesitatea adoptării unor măsuri urgente care să fluidizeze procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice și care să protejeze autoritățile contractante împotriva depunerii unor contestații abuzive care tind să modifice scopul pentru care au fost instituite căile de atac în domeniul achizițiilor publice, a instituit garanția de bună conduită. Așadar, dispozițiile criticate, prin instituirea garanției de bună conduită, astfel cum aceasta a fost introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2014, reglementează reguli procedurale specifice cu privire la judecarea contestației în materia achizițiilor publice, fără a putea fi calificată ca fiind o îngrădire a dreptului de acces liber la justiție.

27. Referitor la susținerea potrivit căreia prevederile criticate sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 135 alin. (1) și (2) lit. a), deoarece regiile autonome sau societățile/companiile naționale, care au calitatea de autorități contractante, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006, beneficiază de surse de venituri care nu provin din desfășurarea unei activități în condiții de liberă concurență, fiind rezultatul reglementării unui prezumat caracter abuziv al exercitării dreptului de liber acces la justiție, Curtea constată că această critică nu poate fi reținută, deoarece, prin Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, precizată, a constatat că „*garanția de bună conduită are semnificația unei cauțiuni menite să asigure exercitarea corespunzătoare și neabuzivă a drepturilor procesuale, cu toate consecințele procesuale care decurg din finalitatea urmărită prin instituirea acesteia*”. Totodată, Curtea, prin Decizia nr. 269 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 9 iulie 2015, a reținut că dispozițiile de lege criticate sunt tocmai o expresie a celor statuate în art. 135 din Constituție, iar funcționarea economiei de piață și aplicarea principiilor care îi sunt proprii nu exclud, ci, dimpotrivă, presupun stabilirea și respectarea anumitor reguli de natură să protejeze pe toți participanții la circuitul economic (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 211 din 4 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 8 iunie 2004).

28. În ceea ce privește invocarea legislației Uniunii Europene, prin prisma art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție, Curtea observă că, în jurisprudența sa, a arătat, *prima facie*, că nu este de competența sa să analizeze conformitatea unei dispoziții de drept național cu textul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene prin prisma art. 148 din Constituție, această competență aparținând instanței de judecată, care, pentru a ajunge la o concluzie corectă și legală, din oficiu sau la cererea părții, poate formula o întrebare

preliminară în sensul art. 267 din Tratat la Curtea de Justiție a Uniunii Europene. De altfel, Curtea a mai arătat că toate aceste aspecte converg spre a demonstra faptul că sarcina aplicării cu prioritate a reglementărilor dreptului european obligatorii în raport cu prevederile legislației naționale revine instanței de judecată, fiind o chestiune de aplicare a legii, și nu de constituționalitate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.249 din 7 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 16 noiembrie 2010).

29. Ulterior, Curtea a mai observat că folosirea unei norme de drept al Uniunii Europene în cadrul controlului de constituționalitate ca normă interpusă celei de referință implică, în temeiul art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție, o condiționalitate cumulativă: pe de o parte, această normă să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și, pe de altă parte, norma trebuie să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției — unica normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate. Într-o atare ipoteză demersul Curții Constituționale este distinct de simpla aplicare și interpretare a legii, competență ce aparține instanțelor judecătorești și autorităților administrative, sau de eventualele chestiuni ce țin de politica legislativă promovată de Parlament ori Guvern, după caz (a se vedea Decizia nr. 668 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 8 iulie 2011). În acest context, Curtea reține că, în ceea ce privește garanția de bună conduită, aceasta formează obiectul unor „cereri de decizie preliminară”, spre exemplu, Cauza C-439/14 aflată pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, cerere publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 448/7 din 15 decembrie 2014 [introdusă de Curtea de Apel București (România) la data de 24 septembrie 2014 — S.C. Star Storage — S.A./Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (INCDI)], sau Cauza C-488/14, cerere publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 26/10 din 26 ianuarie 2015 [introdusă de Curtea de Apel Oradea (România) la data de 4 noiembrie 2014 — S.C. Max Boegh România — S.R.L. și alții/R.A. Aeroportul Oradea și alții].

30. În acest context, este competența Curții de Justiție a Uniunii Europene de a stabili interpretarea actelor Uniunii Europene, Curtea Constituțională neputându-le atribui o interpretare proprie pentru a clarifica și stabili conținutul acestora (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 383 din 23 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 21 aprilie 2011). Astfel, prin prisma dublei condiționalități, Curtea constată neîndeplinirea în cauza de față a celei dintâi, motiv pentru care nu poate analiza dacă clauza de conformare cuprinsă în art. 148 din Constituție a fost sau nu respectată (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 64 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 28 aprilie 2015). În consecință, revine instanțelor de judecată să stabilească, în funcție de hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene, modul de aplicare a legislației naționale în raport de cea a Uniunii Europene.

31. Distinct de acestea, deși în cauza de față se va pronunța o soluție de respingere ca devenită inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate a art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, se impune precizarea că atât prezenta decizie, cât și Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, de admitere, pot constitui motiv de revizuire, în condițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

32. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune, excepție ridicată de Asocieria S.C. Azvi S.A. — S.C. Polystart Impex — S.R.L., prin lider asocierie S.C. Azvi — S.A., cu sediul în Sevilla, Spania, în Dosarul nr. 28/2/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, și de OTF Fővállalkozó ZRT, cu sediul în Budapesta, Ungaria, în Dosarul nr. 760/57/2014 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal.

2. Admite excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 271¹ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune și constată că sintagma „și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” este neconstituțională, excepție ridicată de aceleași autoare în aceleași dosare ale aceluiași instanțe.

3. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune, excepție ridicată de aceleași autoare în aceleași dosare ale aceluiași instanțe.

4. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași autoare în aceleași dosare ale aceluiași instanțe și constată că dispozițiile art. 271¹ alin. (1)—(4) și (7) și ale art. 271² alin. (3)—(6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Curții de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 noiembrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 754
din 5 noiembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, ale anexelor nr. 2 și 3b la lege, precum și a Legii nr. 63/2011 în ansamblul său

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și art. 6 din Legea nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011

a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, precum și ale anexei nr. 2 la lege, excepție ridicată de Lelia Ciobanu în Dosarul nr. 5.525/63/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 312D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în următoarele dosare: dosarele nr. 313D/2015 și nr. 333D/2015, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 63/2011, excepție ridicată de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în numele membrilor de sindicat Eugenia Dan și alții, în Dosarul nr. 1.349/113/2014 al Curții de

Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, respectiv de Sindicatul Liber „Educația” Galați, în numele membrilor de sindicat Manuela Pavel și alții, în Dosarul nr. 5.631/121/2014 al Tribunalului Galați — Secția I civilă; Dosarul nr. 373D/2015, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011, precum și ale anexelor nr. 2 și nr. 3b la lege, excepție ridicată de Sindicatul Liber Învățământ Zona Balș, în numele membrilor de sindicat Elena Mihail și alții, în Dosarul nr. 1.915/104/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă; Dosarul nr. 374D/2015, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011, excepție ridicată de Sindicatul Liber Învățământ Zona Caracal, în numele membrilor de sindicat Floricica Butoi și alții, în Dosarul nr. 1.793/104/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă; Dosarul nr. 397D/2015, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 63/2011, excepție ridicată de Mihail Pohrib, prin reprezentant legal Sindicatul Liber „Educația” Galați, în Dosarul nr. 3.581/121/2014/a1 al Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, în Dosarul nr. 373D/2015, președintele Sindicatului Liber Învățământ Zona Balș, domnul Răzvan Matei Onut, a solicitat judecarea în lipsă.

6. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 313D/2015, nr. 333D/2015, nr. 373D/2015, nr. 374D/2015 și nr. 397D/2015 la Dosarul nr. 312D/2015. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 313D/2015, nr. 333D/2015, nr. 373D/2015, nr. 374D/2015 și nr. 397D/2015 la Dosarul nr. 312D/2015, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, apreciind că își mențin valabilitatea cele statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 13 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 5.525/63/2014, **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și art. 6 din Legea nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, precum și ale anexei nr. 2 la lege.** Excepția a fost ridicată de Lelia Ciobanu într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului declarat de aceasta împotriva sentinței prin care a fost respinsă acțiunea formulată pentru obligarea pârâtei Liceul Tehnologic „Dimitrie Filășanu” din Filași, județul Dolj, la plata diferențelor dintre drepturile salariale efectiv încasate de soțul său, în prezent decedat, și cele convenite conform Legii-cadru nr. 330/2009, aplicată în raport cu salariul de bază din luna decembrie 2009, prin aplicarea Legii nr. 221/2008, reactualizate cu rata inflației la momentul plății efective.

9. Prin Încheierea din 27 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.349/113/2014, și prin Sentința civilă nr. 148 din 6 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 5.631/121/2014,

Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale și Tribunalul Galați — Secția I civilă au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 63/2011. Excepția a fost invocată de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în numele membrilor de sindicat Eugenia Dan și alții, respectiv Sindicatul Liber „Educația” Galați, în numele membrilor de sindicat Manuela Pavel și alții, în cauze având ca obiect obținerea diferențelor salariale dintre salariile acordate conform deciziilor de stabilire a drepturilor salariale emise în baza Legii nr. 63/2011 și cele convenite.

10. Prin Încheierea din 11 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.915/104/2014, **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011, precum și a anexelor nr. 2 și 3b la lege.** Excepția a fost invocată de apelantul Sindicatul Liber Învățământ Zona Balș, în numele membrilor de sindicat Elena Mihail și alții, într-o cauză având ca obiect obținerea diferențelor salariale dintre salariile acordate conform deciziilor de stabilire a drepturilor salariale emise în baza Legii nr. 63/2011 și cele convenite.

11. Prin Încheierea din 18 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.793/104/2014, **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011.** Excepția a fost ridicată de Sindicatul Liber Învățământ Zona Caracal, în numele membrilor de sindicat Floricica Butoi și alții, într-o cauză având ca obiect obținerea diferențelor salariale dintre salariile acordate conform deciziilor de stabilire a drepturilor salariale emise în baza Legii nr. 63/2011 și cele convenite.

12. Prin Decizia civilă nr. 17/R/2015 din 17 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.581/121/2014/a1, **Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 63/2011.** Excepția a fost ridicată de Mihail Pohrib, prin reprezentant legal Sindicatul Liber „Educația” Galați, în Dosarul nr. 3.581/121/2014 al Tribunalului Galați — Secția civilă și litigiilor de muncă, într-o cauză având ca obiect obținerea diferențelor salariale dintre salariile acordate conform deciziilor de stabilire a drepturilor salariale emise în baza Legii nr. 63/2011 și cele convenite. Curtea Constituțională a fost sesizată prin decizia prin care a fost admis recursul formulat împotriva încheierii prin care Tribunalul Galați a respins ca neîntemeiată cererea de sesizare a Curții Constituționale.

13. În motivarea excepției de neconstituționalitate, similară în toate dosarele conexe, se arată, în esență, că prin Legea nr. 63/2011 au fost micșorate salariile de încadrare ale cadrelor didactice prin scoaterea sporurilor din salariul de bază, dar cuantumul brut al salariilor a rămas la același nivel cu cel avut conform Legii nr. 285/2010. Se precizează că, potrivit deciziilor Curții Constituționale nr. 872 din 25 iunie 2010 și nr. 877 din 28 iunie 2011, precum și Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 11 din 8 octombrie 2012 pronunțate într-un recurs în interesul legii, salariile cadrelor didactice ar fi trebuit să revină, începând cu 1 ianuarie 2011, la cuantumul avut în luna iunie 2010, stabilite la nivelul grilei din Legea nr. 221/2008 coroborată cu Legea-cadru nr. 330/2009. Se evidențiază evoluția cronologică a dispozițiilor legale care prezintă relevanță în cauză, respectiv Ordonanța Guvernului nr. 15/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 221/2008, ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 136/2008, nr. 151/2008 și nr. 1/2009 declarate

neconstituționale prin decizii succesive ale Curții Constituționale. De asemenea, se face referire la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3 din 4 aprilie 2011, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, în care s-a reținut faptul, ca urmare a deciziilor Curții Constituționale prin care au fost declarate neconstituționale ordonanțele de urgență menționate, că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 15/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 221/2008, constituie temei legal pentru diferența dintre drepturile salariale convenite funcțiilor didactice potrivit acestui act normativ și drepturile salariale efectiv încasate, cu începere de la 1 octombrie 2008 și până la data de 31 decembrie 2009. Se mai susține că, începând cu data de 1 ianuarie 2010, în învățământul de stat din România s-au aplicat, în paralel, două sisteme de salarizare, respectiv salarizarea conform coeficienților de ierarhizare și a valorilor rezultate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009, impusă de art. 5 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2010, și salarizarea conform coeficienților de salarizare și a valorilor rezultate din Ordonanța Guvernului nr. 15/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 221/2008.

14. În acest context se arată că începând cu data de 3 iulie 2010 a intrat în vigoare Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar prin care s-a prevăzut, potrivit art. 16, pentru perioada iulie—decembrie 2010, diminuarea veniturilor brute pentru întreg personalul plătit din fonduri publice, „dar fără modificarea coeficienților de calculare a salariilor de bază stabiliți prin Legea nr. 221/2008 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009”. De asemenea, se arată că, începând cu data de 1 ianuarie 2011, au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, care a majorat salariile diminuate în temeiul Legii nr. 118/2010 cu 15%, de asemenea fără a se aduce modificări coeficienților de calculare a salariilor de bază, prevăzând în art. 1 că salarizarea în anul 2011 pornește de la salariile de referință stabilite în luna octombrie 2010. Se mai arată că, până la data pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 877 din 28 iunie 2011, ordonatorii de credite au aplicat în mod diferit legea, fie raportându-se la valoarea coeficientului de multiplicare stabilită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009, fie prin raportare la valoarea stabilită prin Legea nr. 221/2008. Pentru a uniformiza aplicarea a fost adoptată Legea nr. 63/2011. Această lege ar fi trebuit să se raporteze la valorile rezultate din înmulțirea coeficienților de ierarhizare și de multiplicare prevăzuți de Legea nr. 221/2008, dar, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție, s-a raportat la valorile stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009, astfel încât a rezultat o reducere a salariilor personalului didactic cu 25% față de prevederile Legii nr. 221/2008. Or, soluția constituțională ar fi fost aceea a uniformizării salariilor din învățământ prin raportare la valorile rezultate din prevederile Ordonanței Guvernului nr. 15/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 221/2008.

15. **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă** apreciază că prevederile legale criticate nu contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât prevederile din Legea nr. 63/2011 supuse controlului de constituționalitate stabilesc drepturile salariale ale personalului didactic și didactic auxiliar pentru viitor, în virtutea dreptului autorității legiuitoare de a elabora măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării, în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat. În ce privește pretinsa încălcare a prevederilor art. 147 alin. (4) din Constituție, precizează că deciziile invocate în motivarea excepției au vizat alte acte normative decât Legea nr. 63/2011. În acest sens precizează că Legea nr. 63/2011 stabilește drepturile salariale ale cadrelor didactice de la data intrării sale

în vigoare, fără a avea vreo legătură cu drepturile salariale obținute în trecut sau cu deciziile Curții Constituționale care analizau dispozițiile ce reflectau legal aceste drepturi.

16. **Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale** își exprimă opinia în sensul că prevederile legale criticate nu sunt contrare dispozițiilor constituționale invocate. În acest sens se apreciază că este dreptul legiuitorului să adopte măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării, în concordanță cu condițiile economico-sociale existente, iar procedura de adoptare a legii prin angajarea răspunderii Guvernului este reglementată de Constituție. În ceea ce privește conținutul Legii nr. 63/2011, prin raportare la reglementările anterioare în materia salarizării personalului din învățământ, dispuse prin ordonanțe de urgență, se arată că acest argument nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, reținându-se că, prin legea criticată, Parlamentul a adoptat măsurile pe care le-a considerat oportune.

17. **Tribunalul Galați — Secția I civilă** apreciază că prevederile legale criticate sunt în concordanță cu dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. Arată că, în materia salarizării personalului didactic și didactic auxiliar, a existat o situație juridică specifică, determinată de succesiunea a numeroase acte normative cu acest obiect de reglementare și de practica judiciară neunitară, care a condus la un sistem de salarizare neunitar. În acest context, reglementarea criticată dă expresie unei măsuri de politică bugetară, generată de impactul financiar major asupra cheltuielilor de personal aprobate pentru anul 2011, urmărind să elimine inechitatea în stabilirea salariilor din sistemul național de învățământ. Se asigură astfel un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. În aceste condiții, situația obiectiv diferită a personalului didactic și didactic auxiliar justifică instituirea unui tratament juridic distinct în ceea ce privește salarizarea acestei categorii profesionale, fără ca aceasta să aibă semnificația încălcării principiului respectării legilor.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, astfel cum rezultă din actele de sesizare și din notele scrise depuse în motivarea excepției, prevederile art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 10 mai 2011, ale anexelor nr. 2 și 3b la aceeași lege, precum și ale legii în ansamblul său. Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 1: „(1) *Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31 decembrie 2011, personalul didactic și didactic auxiliar din învățământ beneficiază de drepturile de natură salarială stabilite în conformitate cu anexele la prezenta lege.*

(2) *Cuantumul brut al salariilor de încadrare pentru personalul didactic și didactic auxiliar din învățământ este cel prevăzut în anexele nr. 1, 2, 3a și 3b, după caz. [...]*

(6) *Prin contractele colective de muncă sau acordurile colective de muncă și contractele individuale de muncă nu pot fi negociate salarii ori alte drepturi bănești sau în natură care excedează prevederilor prezentei legi.”;*

— Art. 2: „(1) *Încadrarea personalului prevăzut la art. 1 se face potrivit prevederilor prezentei legi.*

(2) *Persoanele care au salariul de încadrare între limita minimă și maximă a tranșei de vechime pentru funcțiile didactice din învățământul universitar, respectiv a gradului profesional sau a treptei profesionale pentru funcțiile didactice auxiliare își păstrează încadrarea avută dacă se situează între limitele prevăzute în anexele la prezenta lege.”;*

— Art. 6: „*Orice alte dispoziții contrare cu privire la stabilirea salariilor și a celorlalte drepturi de natură salarială, în anul 2011, pentru personalul prevăzut la art. 1 alin. (1), se abrogă.”*

22. Anexa nr. 2 la Legea nr. 63/2011 prevede salariile de încadrare pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, iar anexa nr. 3b la aceeași lege stabilește salariile de încadrare pentru personalul didactic auxiliar din învățământul preuniversitar.

23. Curtea observă că, deși Legea nr. 63/2011 ar fi trebuit să fie un act normativ cu aplicabilitate limitată în timp, având în vedere domeniul său de reglementare precizat în titlul său, respectiv salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, aplicabilitatea Legii nr. 63/2011 a fost prelungită de legiuitor, succesiv, până la sfârșitul anului 2015. Ca atare, Curtea urmează să se pronunțe asupra constituționalității acesteia, întrucât își produce efectele în cauzele în cadrul cărora a fost invocată excepția de neconstituționalitate.

24. În opinia autorilor excepției, textele de lege criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor.

25. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile criticate din Legea nr. 63/2011 sunt neconstituționale, deoarece au eliminat coeficienții de multiplicare (ierarhizare) astfel cum erau prevăzuți în Ordonanța Guvernului nr. 15/2008, aprobată prin Legea nr. 221/2008, instituind uniformizarea salariilor în învățământ. În acest mod s-a operat, în fapt, încă o reducere a salariilor personalului didactic cu 25% față de nivelul prevăzut prin Legea nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, cu încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

26. În jurisprudența sa, reprezentată, de exemplu, de Decizia nr. 99 din 3 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 292 din 29 aprilie 2015, paragraful 26, sau Decizia nr. 145 din 12 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 30 aprilie 2015, paragraful 13, în acord cu cele statuate de instanța de contencios european al drepturilor omului, Curtea a subliniat distincția dintre dreptul persoanei de a continua să primească, în viitor, un salariu într-un anumit quantum și dreptul de a primi efectiv salariul convenit pentru perioada în care munca a fost prestată (a se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 19 aprilie 2007, pronunțată în Cauza *Vilho Eskelinen împotriva Finlandei*, paragraful 94, sau Hotărârea din 20 mai 2010, pronunțată în Cauza *Lelas împotriva Croației*, paragraful 58).

27. De asemenea, prin Decizia nr. 623 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 13 ianuarie 2015, paragraful 15, Curtea a statuat că este dreptul autorității legiuitoare de a elabora măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat. În acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, statele se bucură de o largă marjă de apreciere pentru a determina oportunitatea și intensitatea politicilor lor în domeniul sumelor care urmează a fi plătite angajaților săi din bugetul de stat (a se vedea, în sensul celor de mai sus, Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 23, Hotărârea din 8 decembrie 2009, pronunțată în Cauza *Wieczorek împotriva Poloniei*, paragraful 59, și Hotărârea din 2 februarie 2010, pronunțată în Cauza *Aizpurua Ortiz împotriva Spaniei*, paragraful 57).

28. Cu privire la principiul consacrat în art. 1 alin. (5) din Constituție, examinând legea criticată prin prisma exigențelor referitoare la previzibilitatea normelor juridice și protecția așteptărilor legitime ale cetățenilor, Curtea Constituțională a constatat că acestea nu sunt încălcate câtă vreme Legea nr. 63/2011 a fost adoptată pentru a realiza unificarea salarizării unei categorii profesionale, respectiv pentru reglementarea unitară a domeniului vizat. În plus, Curtea a reținut că drepturile câștigate nu sunt cu nimic afectate prin reglementarea dedusă controlului de constituționalitate (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 338 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 29 iunie 2015, paragraful 21).

29. Curtea a constatat că, în materia salarizării personalului didactic și didactic auxiliar, a existat o situație juridică specifică, determinată de succesiunea a numeroase acte normative cu acest obiect de reglementare și de practica judiciară neunitară, care a condus la un sistem de salarizare neunitar. În acest context specific salarizării personalului didactic și didactic auxiliar, reglementarea criticată dă expresie unei măsuri de politică bugetară, determinată de impactul financiar major asupra cheltuielilor de personal aprobate pentru anul 2011, având în vedere consecințele modificărilor legislative și ale soluțiilor pronunțate de instanțele judecătorești, urmărind să elimine inechitatea în stabilirea salariilor din sistemul național de învățământ.

30. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, atât soluția, cât și considerentele deciziilor invocate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

31. Curtea a observat că, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 63/2011, legiuitorul a reglementat prin art. 2 alin. (1) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 703 din 15 noiembrie 2013, o majorare cu până la 10% a salariilor de bază și a sporurilor, indemnizațiilor și a celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care nu fac parte, potrivit legii, din salariul de bază, pentru anumite categorii de personal didactic din învățământul preuniversitar, începând cu ianuarie 2014, iar prin art. 2 alin. (2)—(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014, o majorare cu 5% a salariilor de bază și a sporurilor, indemnizațiilor și a celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care nu fac parte, potrivit legii, din salariul de bază al personalului didactic și didactic

auxiliar, începând cu 1 martie 2015, și cu 5% începând cu 1 septembrie 2015 (Decizia nr. 338 din 30 aprilie 2015, paragraful 25).

32. Cât privește dispozițiile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 63/2011, potrivit căreia „*Prin contractele colective de muncă sau acordurile colective de muncă și contractele individuale de muncă nu pot fi negociate salarii ori alte drepturi bănești sau în natură care excedează prevederilor prezentei legi [...]*”, prin Decizia nr. 575 din 4 mai 2011, Curtea s-a pronunțat în sensul constituționalității acestora, reținând faptul că dreptul la negocieri colective în materie de muncă nu presupune posibilitatea exercitării acestuia în mod discreționar și nici nu implică existența unei autonomii de reglementare prin încheierea contractelor de muncă, respectiv de decizie în privința conținutului acestora, în afara cadrului legal, care este general obligatoriu.

33. Cât privește invocarea de către autorii excepției de neconstituționalitate a deciziilor nr. 3 din 4 aprilie 2011 și nr. 11 din 8 octombrie 2012, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unor recursuri în interesul legii, Curtea Constituțională a observat că acestea au vizat o situație existentă înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2011, iar aspectele rezultate din aceste decizii nu mai subzistă în actuala reglementare, care a stabilit un sistem de salarizare unitar pentru personalul didactic și didactic auxiliar din învățământ. De altfel, legiuitorul nu este obligat la adoptarea unei soluții legislative care să preia cele stabilite în decizia pronunțată în urma soluționării unui recurs în interesul legii, ci poate adopta o

reglementare nouă și neechivocă (Decizia nr. 338 din 30 aprilie 2015, paragraful 27). Decizia pronunțată în urma promovării unui recurs în interesul legii reprezintă rezultatul unei activități de interpretare a legii (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 221 din 9 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 26 aprilie 2010), și nu de legiferare (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009), și își găsește aplicabilitatea atât timp cât temeiul de drept, mai precis norma interpretată, este în vigoare. De altfel, aceste considerente de principiu se regăsesc în prevederile art. 518 din Codul de procedură civilă, potrivit căreia „*Decizia în interesul legii își încetează aplicabilitatea la data modificării, abrogării sau constatării neconstituționalității dispoziției legale care a făcut obiectul interpretării*”.

34. Totodată, Curtea a reținut în mod constant în jurisprudența sa că, deși legiuitorul are dreptul, potrivit Legii fundamentale, de a reglementa salarizarea personalului didactic și didactic auxiliar, iar Legea nr. 63/2011 a fost concepută ca o lege temporară, totuși, în activitatea de legiferare în această materie, trebuie să se țină seama de faptul că învățământul constituie o prioritate națională, iar salarizarea personalului didactic și didactic auxiliar trebuie să fie în acord cu rolul și importanța activității prestate (a se vedea, de exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 212 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 13 mai 2015, paragraful 35).

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Lelia Ciobanu în Dosarul nr. 5.525/63/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, de Sindicatul Învățământ Brăila „Corneliu Gheorghe Caranica”, în numele membrilor de sindicat Eugenia Dan și alții, în Dosarul nr. 1.349/113/2014 al Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, de Sindicatul Liber „Educația” Galați, în numele membrilor de sindicat Manuela Pavel și alții, în Dosarul nr. 5.631/121/2014 al Tribunalului Galați — Secția I civilă, de Sindicatul Liber Învățământ Zona Balș, în numele membrilor de sindicat Elena Mihail și alții, în Dosarul nr. 1.915/104/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, de Sindicatul Liber Învățământ Zona Caracal, în numele membrilor de sindicat Floricica Butoi și alții, în Dosarul nr. 1.793/104/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, și de Mihail Pohrib, prin reprezentant legal Sindicatul Liber „Educația” Galați, în Dosarul nr. 3.581/121/2014 al Tribunalului Galați — Secția civilă și litigii de muncă, și constată că dispozițiile art. 1 alin. (1), (2) și (6), art. 2 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, ale anexelor nr. 2 și 3b la lege, precum și ale Legii nr. 63/2011 în ansamblul său sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale și Tribunalului Galați — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 noiembrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ

privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii facultative

Având în vedere prevederile art. 102 alin. (5) lit. b) și ale art. 115 alin. (2)—(5) din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2), art. 7 alin. (2) și ale art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 24 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 313/2005, cu modificările și completările ulterioare,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 16 decembrie 2015,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Prezenta normă stabilește regulile de calcul, de verificare, de constituire, de investire și de utilizare a provizionului tehnic pentru fondurile de pensii facultative.

Art. 2. — (1) Prevederile prezentei norme se aplică administratorilor fondurilor de pensii facultative care prevăd garanții în prospectul schemei de pensii facultative, denumiți în continuare *administratori*.

(2) Administratorii prevăzuți la alin. (1) sunt obligați să constituie provizioane tehnice, corespunzător riscurilor generate de adoptarea prin prospectul schemei de pensii a garanțiilor financiare permise de Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Lege*.

Art. 3. — (1) Termenii și expresiile utilizate în prezenta normă au semnificația prevăzută de:

a) art. 2 din Lege;

b) art. 2 alin. (2) din Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011, cu modificările și completările ulterioare.

(2) De asemenea, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

a) *activele corespunzătoare provizionului tehnic* — activele financiare necesare constituirii provizionului tehnic;

b) *beneficiu* — valoare garantată sub formă de sumă absolută stabilită prin prospectul schemei de pensii;

c) *garanțiile* reprezintă:

(i) măsuri de protecție împotriva riscurilor biometrice prin garantarea unui nivel minim stabilit al beneficiului în momentul eventualei materializări a riscului biometric în cauză;

(ii) nivelul minim stabilit al beneficiului la momentul retragerii pentru limită de vârstă;

(iii) garantarea performanțelor investiției;

d) *model intern* — model matematic de calcul al provizionului tehnic, integral diferit de modelul standard, realizat conform prevederilor legale în vigoare, folosit de către administrator pentru calcularea provizionului tehnic;

e) *model parțial intern* — model matematic de calcul al provizionului tehnic care modifică sau completează anumite aspecte ale modelului standard, realizat conform prevederilor legale în vigoare, folosit de către administrator pentru calcularea provizionului tehnic;

f) *model standard* — modelul matematic de calcul al provizionului tehnic, descris de prezenta normă;

g) *rating maxim* — calificativul AAA acordat de Fitch și Standard & Poor's și calificativul Aaa acordat de Moody's unei emisiuni de instrumente financiare sau emitentului ca urmare a evaluării riscurilor asociate acestuia;

h) *valoarea garantată* — valoarea garanției financiare permise de Lege și asumate de către administrator prin prospectul schemei de pensii.

CAPITOLUL II

Provizionul tehnic

SECȚIUNEA 1

Reguli generale

Art. 4. — Provizionul tehnic se constituie pentru acoperirea riscurilor aferente garanției permise de Lege și asumate de către administratori prin prospectul schemei de pensii.

Art. 5. — (1) Dacă valoarea activului personal al participantului este mai mică decât valoarea garantată prin prospectul schemei de pensii, administratorul majorează valoarea activului personal al participantului până la nivelul valorii garantate.

(2) Majorarea valorii activului personal al participantului prevăzută la alin. (1) se efectuează la momentul plății activului personal.

(3) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul modificării, suspendării sau încetării contribuțiilor la fondul de pensii facultative.

(4) Diferența necesară majorării valorii activului personal al participantului până la nivelul valorii garantate este acoperită din provizionul tehnic constituit de administrator.

(5) În cazul transferului participantului, în situația prevăzută la alin. (1), transferul sumei din provizionul tehnic se face în contul de transfer al noului fond de pensii facultative, în numele participantului transferat, în aceeași zi în care se efectuează transferul activului personal al respectivului participant.

Art. 6. — Activele financiare necesare constituirii provizionului tehnic provin din resursele financiare proprii ale administratorului.

SECȚIUNEA a 2-a

Activele corespunzătoare provizionului tehnic

Art. 7. — (1) Valoarea activelor corespunzătoare provizionului tehnic este cel puțin egală cu suma rezultată din calculul cel mai recent al provizionului tehnic pentru fondul de pensii facultative.

(2) Activele corespunzătoare provizionului tehnic sunt evidențiate distinct în contabilitatea administratorilor, conform reglementărilor contabile în vigoare.

Art. 8. — Investirea activelor corespunzătoare provizionului tehnic se realizează conform naturii și duratei plăților viitoare așteptate, în următoarele clase de instrumente financiare:

a) titluri emise de autorități ale administrației publice centrale din România;

b) titluri cotate cu rating maxim de către cel puțin două agenții de rating, emise de autorități ale administrației publice centrale din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, Statele Unite ale Americii, Canada, Japonia;

c) obligațiuni emise de Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții;

d) conturi, depozite și certificate de depozit la o instituție de credit, persoană juridică română, sau la o instituție de credit străină care nu se află în procedură de supraveghere specială ori administrare specială sau a cărei autorizație nu este retrasă.

Art. 9. — (1) Activitatea de depozitare a activelor corespunzătoare provizionului tehnic se desfășoară în baza unui contract încheiat între administrator și depozitarul fondului de pensii facultative, care are un conținut minim similar cu cel al contractului de depozitare încheiat pentru activele fondului de pensii facultative.

(2) Activitatea de custodie a activelor corespunzătoare provizionului tehnic se desfășoară în baza unui contract încheiat între administrator și depozitarul fondului de pensii facultative, care are un conținut minim similar cu cel al contractului de custodie încheiat pentru activele fondului de pensii facultative.

(3) Costurile aferente activității de depozitare și custodie a activelor corespunzătoare provizionului tehnic se suportă de către administrator.

(4) Activitatea de depozitare și custodie a activelor corespunzătoare provizionului tehnic se desfășoară cu respectarea prevederilor Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 10/2014 privind activitatea de depozitare și custodie a activelor fondurilor de pensii facultative.

(5) Evaluarea activelor corespunzătoare provizionului tehnic se realizează de către administrator și depozitar pe baza regulilor de evaluare prevăzute în Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 22/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 10. — (1) Administratorul sau administratorul special poate să efectueze operațiuni, în sensul constituirii, majorării sau diminuării valorii contului în care sunt evidențiate activele corespunzătoare provizionului tehnic, în următoarele situații:

a) constituirea, majorarea sau diminuarea valorii contului în urma efectuării calculului provizionului tehnic, pentru realizarea echivalenței dintre valoarea rezultată din calculul cel mai recent și valoarea contului;

b) majorarea sau diminuarea valorii contului în urma fluctuațiilor valorii activelor corespunzătoare provizionului tehnic, pentru realizarea echivalenței dintre valoarea rezultată din calculul cel mai recent și valoarea contului;

c) completarea până la nivelul valorii garantate a echivalentului în numerar al activelor personale ale participanților respectivului fond;

d) majorarea valorii contului în urma efectuării plăților prevăzute la lit. c), pentru realizarea echivalenței dintre valoarea rezultată din calculul cel mai recent al provizionului tehnic și valoarea contului;

e) suplimentarea activului fondului de pensii facultative conform prevederilor Normei nr. 8/2009 privind administrarea specială a fondurilor de pensii facultative, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 9/2009, în cazul instituirii măsurii de administrare specială pentru respectivul fond.

(2) Operațiunile, în sensul majorării sau diminuării valorii contului în care sunt evidențiate activele corespunzătoare provizionului tehnic, altele decât cele prevăzute la alin. (1), se efectuează doar cu avizul prealabil al Autorității de Supraveghere Financiară, denumită în continuare *Autoritate*.

SECȚIUNEA a 3-a

Constituirea și calcularea provizionului tehnic

Art. 11. — (1) Administratorul constituie provizionul tehnic în baza valorii rezultate din calculul cel mai recent, efectuat conform modelului standard descris de prezenta normă sau pe baza unui model intern sau parțial intern.

(2) Administratorul are obligația de a înștiința Autoritatea asupra elaborării și utilizării modelului intern sau parțial intern și de a transmite toate specificațiile acestuia cu cel puțin 3 luni înainte de utilizarea sa pentru calculul provizionului tehnic.

(3) Administratorul are obligația de a constitui provizionul tehnic sau de a majora valoarea acestuia, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data efectuării calculului.

(4) Calculul provizionului tehnic se efectuează și se certifică de către un actuar.

(5) Actuarul aflat în relații contractuale cu un administrator și desemnat de către acesta are obligația de a calcula și de a certifica valoarea provizionului tehnic.

(6) Valoarea calculată a provizionului tehnic este transmisă Autorității sub forma raportului actuarial, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la efectuarea calculului.

Art. 12. — (1) Nivelul minim al provizionului tehnic pe care administratorul trebuie să îl dețină este cel rezultat din cel mai recent calcul de provizion efectuat de către Autoritate.

(2) Nivelul efectiv al provizionului tehnic pe care administratorul trebuie să îl dețină este maximul dintre valoarea calculată de către Autoritate și cea rezultată conform modelului intern sau parțial intern.

(3) În funcție de evoluția riscurilor implicate, Autoritatea poate aduce modificări modelului standard, cu înștiințarea prealabilă a administratorului, cu cel puțin 3 luni înainte de efectuarea de către Autoritate a calculului provizionului tehnic.

(4) Autoritatea poate permite administratorului constituirea provizionului tehnic calculat conform modelului intern sau parțial intern, cu o valoare mai mică decât valoarea rezultată conform modelului standard, în cazul în care diferențele dintre cele două calcule sunt rezonabile și administratorul face dovada unor calcule precise și adecvate, efectuate în conformitate cu principiile prevăzute în prezenta normă.

Art. 13. — (1) Calculul provizionului tehnic se efectuează anual, în prima lună a anului în curs, folosind istoricul existent de date, înregistrate până la finalul ultimei luni a anului precedent.

(2) În funcție de evoluția riscurilor implicate, Autoritatea poate solicita oricând recalcularea valorii provizionului tehnic.

(3) Administratorul poate efectua calculul provizionului tehnic oricând consideră necesară revizuirea acestuia, folosind istoricul existent de date înregistrate până la finalul lunii precedente datei efectuării calculului.

(4) Actuarul desemnat de către administrator efectuează calculul în conformitate cu prevederile Legii, conform modelului standard stabilit prin prezenta normă sau conform modelului intern ori parțial intern.

Art. 14. — (1) Autoritatea verifică valoarea provizionului tehnic, calculată și raportată de către administrator, folosind modelul standard stabilit prin prezenta normă.

(2) Pentru calcularea cash flow-urilor, modelul standard respectă următoarele:

a) ratele de discount folosite în calcul sunt ratele aferente curbei spot a randamentelor obligațiunilor guvernamentale cotate AAA, publicată de către Banca Centrală Europeană („AAA government yield curve”, <http://www.ecb.int/stats/money/yc/html/index.en.html>);

b) pentru determinarea valorii viitoare a garanției prevăzute la art. 3 alin. (2) lit. c) pct. (iii) se folosește în formula de calcul valoarea medie a contribuțiilor istorice pozitive actualizate, depuse de respectivul participant în ultimele 12 luni. Această valoare medie va fi actualizată anual, pe parcursul proiecției, conform funcției de creștere salarială a participantului, netă de inflație;

c) determinarea valorii efective istorice a activului personal al participantului [$S_{(0)}$] se face prin înmulțirea valorii unității de fond de la data convertirii celei mai recente contribuții încasate până la data efectuării calculului inclusiv cu numărul de unități de fond ale participantului de la aceeași dată cu valoarea unității de fond considerată mai sus;

d) determinarea valorilor efective viitoare ale activului personal al participantului [$S_{(t)}$] se realizează folosind o structură arborescentă binomială, de ordinul k (Cox, Ross, & Rubinstein Option-Pricing Model — arborele binomial), unde k reprezintă numărul de luni cuprinse între momentul efectuării calculului și data împlinirii de către participant a vârstei de pensionare conform Legii. Limitele extreme de variație a valorilor pe fiecare ramură a unui nod se încadrează în limitele coeficientului de variație lunar (C_L). Se determină valorile minime și maxime ale activului personal al participantului pe un nod. La sfârșitul fiecărui an de proiecție se determină valoarea opțiunii în fiecare din cele două puncte extreme ale fiecărui nod. Valoarea medie a opțiunii aferentă respectivului nod este reprezentată de media geometrică dintre valoarea minimă și cea maximă a opțiunii pe respectivul nod. Valorile nule ale opțiunii se exclud din calculul mediei pe nod;

e) valorile cheltuielilor viitoare cu taxa de audit și contribuțiile viitoare ale participantului se actualizează, pe parcursul proiecției, cu cea mai recentă estimare a ratei medii a inflației indexului armonizat al prețurilor de consum (Harmonised Index of Consumer Prices — HICP), publicată de către Banca Centrală Europeană (Overall HICP inflation rate — Average — <http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/inflation.en.html>);

f) pentru calcularea valorii efective viitoare a activului personal și a valorii viitoare a garanției investiționale se consideră în formula de calcul cheltuielile aflate în sarcina fondului conform prospectului schemei de pensii valabil la momentul calculului;

g) pentru calcularea valorii istorice a garanției investiționale se consideră în formula de calcul cheltuielile aflate în sarcina fondului conform prospectului/prospectelor valabil/valabile pe perioada istorică considerată în calcul.

(3) Tabelele biometrice folosite pentru calculul provizionului tehnic se bazează pe ultimele date publicate de către Institutul Național de Statistică și/sau date furnizate de surse indicate de Autoritate, ținându-se cont de specificul de gen, de principalele caracteristici ale grupului de participanți și de evoluția prevăzută pentru riscurile relevante.

(4) Probabilitățile folosite în calcul se iau în considerare până la a 6-a zecimală.

Art. 15. — (1) În cazul în care administratorul utilizează un model intern sau parțial intern, acesta trebuie să folosească simulare stocastică pentru proiecția cash flow-urilor viitoare, un interval de încredere de cel puțin 95% (ambele părți) și să respecte principiile enunțate la art. 14 alin. (2) lit. a), b), c), e), f), g), alin. (3) și (4).

(2) În cazul modelelor interne sau parțial interne care folosesc scenarii de randament investițional, proiecția cash flow-urilor viitoare se realizează pe baza a cel puțin 10.000 de scenarii diferite de randament.

Art. 16. — (1) Conform modelului standard provizionul tehnic se calculează ca sumă a tuturor rezervelor individuale, calculate pentru fiecare participant în parte:

$$PT = \sum_{i=1}^N R_{(i)},$$

unde:

PT = provizionul tehnic la momentul calculului;

$R_{(i)}$ = rezerva individuală a participantului i la momentul calculului;

N = numărul total de participanți ai fondului de pensii facultative.

(2) Rezerva individuală a participantului se calculează ca sumă a tuturor cash flow-urilor generate de apariția evenimentelor de deces, invaliditate, transfer și retragere la pensie pentru limită de vârstă (maturitate):

$$R_{(i)} = \sum_{t=1}^T CFD_{(t)} + \sum_{t=1}^T CFS_{(t)} + \sum_{t=1}^T CFI_{(t)} + CFM_{(T)},$$

unde:

$R_{(i)}$ = rezerva individuală a participantului i ;

$CFD_{(t)}$ = cash flow-ul de deces la sfârșitul anului t ;

$CFS_{(t)}$ = cash flow-ul de transfer la sfârșitul anului t ;

$CFI_{(t)}$ = cash flow-ul de invaliditate la sfârșitul anului t ;

$CFM_{(T)}$ = cash flow-ul de maturitate în anul T ;

t = anul forward de proiecție aferent cash flow-ului respectiv;

T = anul terminal de atingere a vârstei de pensionare.

a) Cash flow-ul de deces la sfârșitul anului t se calculează astfel:

$$CFD_{(t)} = {}_{t-1}P_x^* \cdot {}_1q_{x+t-1}^* \cdot {}_tP_x^i \cdot {}_tP_0^s \cdot CF_{(t)}$$

b) Cash flow-ul de transfer la sfârșitul anului t se calculează astfel:

$$CFS_{(t)} = {}_tP_x^* \cdot {}_tP_x^i \cdot {}_{t-1}P_0^s \cdot {}_tq_{t-1}^s \cdot CF_{(t)}$$

c) Cash flow-ul de invaliditate la sfârșitul anului t se calculează astfel:

$$CFI_{(t)} = {}_tP_x^* \cdot {}_{t-1}P_x^i \cdot {}_1q_{x+t-1}^i \cdot {}_tP_0^s \cdot CF_{(t)}$$

d) Cash flow-ul de maturitate în anul T , anul împlinirii vârstei de pensionare, se calculează astfel:

$$CFM_{(T)} = {}_T P_x^* \cdot {}_T P_0^s \cdot {}_T P_x^i \cdot CF_{(T)},$$

unde:

$CF_{(t)}$ = cash flow-ul absolut la sfârșitul anului t ;

${}_{t-1}P_x$ = probabilitatea ca participantul de vârstă x să supraviețuiască cel puțin $t-1$ ani;

${}_1q_{x+t-1}$ = probabilitatea ca participantul de vârstă $x+t-1$ să moară în intervalul de timp ($x+t-1, x+t$);

${}_t p^{s_0}$ = probabilitatea ca participantul să rămână în schema de pensii cel puțin până în anul t ;

${}_t p_x$ = probabilitatea ca participantul de vârstă x să supraviețuiască cel puțin t ani;

${}_t q^{s_{t-1}}$ = probabilitatea ca participantul să renunțe la schema de pensii în anul t după ce a cotizat $t-1$ ani;

${}_T p_x$ = probabilitatea ca participantul de vârstă x să supraviețuiască cel puțin până în anul T ;

${}_T p^{s_0}$ = probabilitatea ca participantul să rămână în schema de pensii până în anul T ;

${}_1 q^{i_{x+t-1}}$ = probabilitatea ca participantul de vârstă $x+t-1$ să se retragă din schema de pensii datorită invalidității în intervalul de timp $(x+t-1, x+t)$;

${}_t p'_x$ = probabilitatea ca participantul de vârstă x să nu devină invalid cel puțin t ani;

${}_T p'_x$ = probabilitatea ca participantul de vârstă x să nu devină invalid până în anul T ;

x = vârsta participantului exprimată în ani împliniți la momentul evaluării provizionului tehnic.

Art. 17. — (1) Determinarea cash flow-urilor absolute se face prin calculul valorii medii a opțiunii la sfârșitul fiecărui an calendaristic al orizontului individual de proiecție până la atingerea momentului terminal T de retragere la pensie, pentru fiecare din nodurile aferente fiecărui sfârșit de an, după cum urmează:

$$CF_{(t)} = \sum_{\alpha=1}^{n(t)} P_{\alpha}^t * Valoare\_medie\_optiune_{\alpha}^t$$

$$P_{\alpha}^t = p^{(n(t)-\alpha)} * q^{(\alpha-1)} * C_{(n(t)-1)}^{\alpha-1} \quad \alpha = \overline{1, n(t)}$$

$$p = \frac{e^{0.7r_f} - e^{-\sigma_L}}{e^{\sigma_L} - e^{-\sigma_L}}$$

unde:

$CF_{(t)}$ = cash flow-ul absolut la sfârșitul anului t ;

$Valoare\_medie\_optiune_{\alpha}^t$ = valoarea medie a opțiunii la sfârșitul anului t , în nodul α ;

$n(t)$ = numărul de noduri aferente sfârșitului anului t ;

α = numărul respectivului nod, aferent sfârșitului anului t ;

P_{α}^t = probabilitatea de apariție asociată scenariului aferent nodului α de la sfârșitul anului t ;

p = probabilitatea de mișcare ascendentă;

q = probabilitatea de mișcare descendentă;

r_f = valoarea lunară a randamentului curbei spot prevăzute la art. 14 alin. (2) lit. a), aferent scadenței de 10 ani;

σ_L = deviația standard a ratelor de rentabilitate efective istorice lunare;

$C_{(n(t)-1)}^{\alpha-1}$ = combinații de $n(t)-1$ luate câte $\alpha-1$.

(2) Determinarea valorii medii a opțiunii pe fiecare nod al sfârșitului de an se face conform art. 14 alin. (2) lit. d).

(3) Determinarea valorii opțiunii se face pentru valoarea minimă și maximă a activului personal pe respectivul nod al sfârșitului de an calendaristic proiectat, după cum urmează:

$$Valoare\_optiune_{\alpha}^t = \begin{cases} \max\{G_{(t)} + \max\{B_{(t)} - G_{(t)}; 0\} - S_{(t)}^{\alpha}; 0\}, & \text{daca } \beta > 0 \\ \max\{G_{(t)} - S_{(t)}^{\alpha}; 0\}, & \text{daca } \beta = 0 \end{cases}$$

unde:

$Valoare\_optiune_{\alpha}^t$ = valoarea opțiunii la sfârșitul anului t , în nodul α ;

S_{α}^t = valoarea efectivă viitoare a activului personal la sfârșitul anului t , în nodul α ;

$G_{(t)}$ = valoarea garantată viitoare a activului personal la sfârșitul anului t ;

$B_{(t)}$ = valoarea beneficiului garantat la sfârșitul anului t ;

β = beneficiul garantat (valoare minimă a activului personal, în sumă absolută).

(4) Valoarea garantată viitoare a activului personal (strike price) pentru anul t se calculează după cum urmează:

$$G_{(t)} = e^{-r_d(t)*t} [G_{(0)} \prod_{h=y}^m e^{r_g(h)} e^{-r_c(h)} + \sum_{h=y}^m C_{(h)} (1 - e_{(h)}) \prod_{j=h}^m e^{r_g(j)} e^{-r_c(j)}]$$

Valoarea istorică a garanției se calculează astfel:

$$G_{(0)} = \sum_{h=0}^{y-1} C_{(h)} (1 - e_{(h)}) \prod_{j=h}^{y-1} e^{r_g(j)} e^{-r_c(j)},$$

unde:

$G_{(t)}$ = valoarea garantată viitoare a activului personal la sfârșitul anului t ;

$G_{(0)}$ = valoarea istorică a garanției la momentul calculului;

r_g = rata garantată lunară a dobânzii;

r_d = rata de discount;

r_c = rata cheltuielilor cu comisioanele de administrare lunare din activul fondului;

$C_{(h)}$ = contribuția brută lunară;

$e_{(h)}$ = quantumul comisionului de administrare perceput din contribuție;

m = numărul de luni cuprinse între prima luna de proiecție și sfârșitul anului t (interval închis);

t = anul forward de proiecție aferent cash flow-ului respectiv;

$y-1$ = numărul de luni cuprinse între data convertirii primei contribuții a respectivului participant și luna efectuării calculului;

y = numărul de luni cuprinse între data convertirii primei contribuții a respectivului participant și luna efectuării calculului plus unu.

(5) Valoarea efectivă viitoare a activului personal (spot price) pentru sfârșitul anului t se calculează pentru fiecare nod aferent ultimei luni a anului t , după cum urmează:

$$S_{(t)}^{\alpha} = e^{-r_d(t)*t} [S_{(0)} \prod_{h=y}^m e^{C_L(h)} e^{-r_c(h)} + \sum_{h=y}^m C_{(h)} (1 - e_{(h)}) \prod_{j=h}^m e^{C_L(j)} e^{-r_c(j)} - E_{(h)}]$$

a) Valoarea efectivă istorică a activului personal se calculează astfel:

$$S_{(0)} = vuan_{(y-1)} * nr\_uf_{(y-1)}$$

b) Coeficientul de variație lunar (C_L) urmează modelul de mai jos în fiecare nod lunar parcurs pentru determinarea valorii efective viitoare a activului personal la sfârșitul anului t în nodul α :

$$C_L = \begin{cases} + f_{(h-1)} \sigma_L, & \text{pe ramura superioara a unui nod} \\ - f_{(h-1)} \sigma_L, & \text{pe ramura inferioara a unui nod} \end{cases},$$

unde:

S_{α}^t = valoarea efectivă viitoare a activului personal la sfârșitul anului t în nodul α ;

$S_{(0)}$ = valoarea efectivă istorică a activului personal la momentul calculului;

$C_L(h)$ = coeficientul de variație lunar;

$f_{(h-1)}$ = valoarea aferentă pentru $h-1$ grade de libertate a distribuției t (Student) pentru un interval de încredere de 95% (ambele părți);

h = numărul de rate de rentabilitate efective istorice lunare, considerate în calculul deviației standard;

σ_L = deviația standard a ratelor de rentabilitate efective istorice lunare;

r_d = rata de discount;

r_c = rata cheltuielilor cu comisioanele de administrare lunară din activul fondului;

$C_{(h)}$ = contribuția brută lunară;

$e_{(h)}$ = cuantumul comisionului de administrare perceput din contribuție;

$E_{(h)}$ = taxa de audit lunară;

$vuan_{(y-1)}$ = valoarea unității de fond la data convertirii ultimei contribuții;

$nr\_uf_{(y-1)}$ = numărul de unități de fond ale participantului la data convertirii ultimei contribuții;

m = numărul de luni cuprinse între prima lună de proiecție și sfârșitul anului t (interval închis);

t = anul forward de proiecție aferent cash flow-ului respectiv;

$y-1$ = numărul de luni cuprinse între data convertirii primei contribuții a respectivului participant și luna efectuării calculului;

y = numărul de luni cuprinse între data convertirii primei contribuții a respectivului participant și luna efectuării calculului plus unu.

(6) Deviația standard a ratelor de rentabilitate efective istorice lunare (σ_L) se calculează astfel:

$$\sigma_L = \sqrt{\frac{1}{y-1} \sum_{h=1}^{y-1} (r_{e(h)} - \bar{r}_e)^2}$$

$$\bar{r}_e = \frac{1}{y-1} \sum_{h=1}^{y-1} r_{e(h)}$$

Rata de rentabilitate efectivă istorică lunară se calculează astfel:

$$r_{e(h)} = \ln \left(\frac{vuan_{(h+1)}}{vuan_{(h)}} \right) + r_{c(h)} \quad h = \overline{1, y-1},$$

unde:

σ_L = deviația standard a ratelor de rentabilitate efective istorice lunare;

$vuan_{(h)}$ = valoarea unității de fond, raportată în ultima zi lucrătoare a lunii h ;

$vuan_{(h+1)}$ = valoarea unității de fond, raportată în ultima zi lucrătoare a lunii $h+1$;

$r_{e(h)}$ = rata de rentabilitate efectivă istorică aferentă lunii h ;

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,

Mișu Negrițoiu

București, 17 decembrie 2015.

Nr. 26.

$r_{c(h)}$ = rata cheltuielilor cu comisionul de administrare lunar din activul fondului;

r_e = media aritmetică a ratelor de rentabilitate efective istorice pe intervalul considerat;

$y-1$ = numărul de luni ale intervalului, până la luna calculului.

(7) Valoarea beneficiului garantat la momentul t se calculează după modelul:

$$B_{(t)} = e^{-r_d(t)*t} * \beta,$$

unde:

$B_{(t)}$ = valoarea beneficiului garantat la momentul t ;

r_d = rata de discount;

β = beneficiul garantat (valoare minimă a activului personal, în sumă absolută).

(8) Factorul de discount fără risc, aferent anului t de proiecție, se determină astfel:

$$e^{-r_d(t)*t} = e^{-R(t)*t},$$

unde:

r_d = rata de discount;

$R(t)$ = randamentul curbei spot prevăzute la art. 14 alin. (2)

lit. a), aferent scadenței de t ani;

t = anul forward de proiecție, aferent cash flow-ului respectiv.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 18. — Termenele prevăzute de prezenta normă care expiră într-o zi de sărbătoare legală sau într-o zi nelucrătoare se prelungec până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare.

Art. 19. — Nerespectarea prevederilor prezentei norme constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor art. 38 lit. c) și i), art. 120 alin. (1) și art. 121 alin. (2)—(11) din lege.

Art. 20. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării acesteia.

Art. 21. — La data intrării în vigoare a prezentei norme se abrogă Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 31/2007 pentru aprobarea Normei nr. 10/2007 privind calculul actuarial al provizionului tehnic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 20 aprilie 2007, precum și orice alte dispoziții contrare.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 932777